

Nye regler for aktie- og anpartsselskaber[©]

*Af advokat (L) Bodil Christiansen og
advokat (H), cand. merc. (R) Tommy V. Christiansen*

www.v.dk

Folketinget vedtog den 12. juni 2009 en ny lov for aktie- og anpartsselskaber, *selskabsloven*, til erstatning for aktieselskabsloven samt anpartsselskabsloven. Fremover er såvel aktieselskaber som anpartsselskaber omfattet af én fælles lov, selskabsloven.

Loven bliver indført successivt alt efter økonomi- og erhvervsministerens beslutning. Ministeren kan herunder fastsætte, at forskellige dele af loven træder i kraft på forskellige tidspunkter.

Med selskabsloven er der indført regler, som aktieselskaber og anpartsselskaber har pligt til at indføre i deres vedtægter. Endvidere er en lang række begreber ændret. Det vil være praktisk at få indført disse begreber i selskabets vedtægter. Endelig er der med selskabsloven åbnet mulighed for en ny ledelsesstruktur. Der sondres i et vist omfang mellem børsnoterede og unoterede selskaber. Det følgende gælder for unoterede aktieselskaber.

2. Nye begreber

Med selskabsloven introduceres en lang række nye grundlæggende begreber i selskabsretten. Flere af de nye begreber er opstået i konsekvens af, at både aktieselskaber og anpartsselskaber fremover reguleres af samme lov. Det har således været hensigtsmæssigt at opstille en række begreber på tværs af aktie- og anpartsselskabsretten. Endvidere har man benyttet lejligheden til at simplificere en række almindelige betegnelser.

Blandt de nye begreber kan særligt fremhæves følgende:

Offentliggjort d. 27. marts 2010

Et selskabs bestyrelse har to grundlæggende opgaver. Dels skal bestyrelsen varetage selskabets overordnede strategi, visioner m. v. Dels skal bestyrelsen føre kontrol med direktionen. Der er med selskabsloven indført et nyt organ, nemlig *Tilsynsrådet*, der kun skal varetage kontrolfunktionen – altså en del af de opgaver, der påhviler en bestyrelse. Tilsynsrådet skal derimod ikke varetage nogen ledelsesbeføjelser i selskabet.

Såvel aktieselskaber som anpartsselskaber kan fremover vælge at have et tilsynsråd i stedet for bestyrelsen. Det bliver herefter direktionens opgave at varetage selskabets overordnede strategi, visioner m. v. Et aktieselskab kan således vælge et tilsynsråd i stedet for en bestyrelse, men ikke et tilsynsråd i stedet for en direktion. Et anpartsselskab kan vælge mellem en bestyrelse, et tilsynsråd eller blot en direktion.

Det *centrale ledelsesorgan* er bestyrelsen i selskaber, der har en bestyrelse. Begrebet omfatter direktionen i selskaber, der kun har en direktion. Såfremt selskabet har en direktion og et tilsynsråd, omfatter begrebet direktionen. Sidstnævnte afgrænsning skal ses i lyset af, at tilsynsrådet ikke har nogen ledelsesbeføjelser, men alene en tilsynsfunktion.

Det *øverste ledelsesorgan* er bestyrelsen i selskaber, der har en sådan. Har selskabet alene en direktion, er direktionen det øverste ledelsesorgan. Såfremt selskabet har en direktion og et tilsynsråd, omfatter begrebet tilsynsrådet.

Endvidere er indført begrebet en *dattervirksomhed*, hvorved forstås en virksomhed, der er underlagt bestemmende indflydelse af et moderselskab. Moderselskabet behøver ikke nødvendigvis at eje aktier eller anparter i dattervirksomheden.

Selskabsloven omfatter fremover såvel aktieselskaber som anpartsselskaber, hvorfor begreber aktionærer og anpartshavere er gledet ud og erstattet af *kapitalejere*.

Som allerede nævnt er begreberne aktionæroverenskomster og anpartshaveroverenskomster ophævet, da selskabsloven omfatter begge selskabstyper. Der er følgelig indført et nyt begreb, *ejeraftaler*, dvs. en aftale, der regulerer ejer- og ledelsesforhold i selskabet, og som er indgået mellem kapitalejere.

Offentliggjort d. 27. marts 2010

Videre kan nævnes *Ejerbog*, dvs. den fortegnelse, som kapitalselskabet skal føre over alle aktionærer eller anpartshavere.

Ejerregister er det register, som Erhvervs- og Selskabsstyrelsen fører over visse kapital-ejeres kapitalposter.

2. Pligtmæssige ændringer

Anpartsselskaber og aktieselskaber har pligt til at ændre deres vedtægter på en række punkter. Dette gælder minoritetsaktionærernes adgang til at kræve ekstraordinær generalforsamling. Frist for aktionærernes adgang til at kræve forslag optaget på generalforsamlingen. Og frist for fremlæggelse af dagsorden for generalforsamlingen samt henvisninger til den selskabsretlige lovgivning

Fremover gælder det for såvel aktieselskaber som anpartsselskaber, at aktionærer, der ejer 5 pct. af selskabets kapital eller den mindre brøkdelt som vedtægterne måtte bestemme, eller som er tillagt ret hertil i vedtægterne kan forlange, at der indkaldes til en ekstraordinær generalforsamling. Generalforsamlingen skal mindst indeholde samtlige de emner, som de pågældende ønsker drøftet. En ekstraordinær generalforsamling skal indkaldes senest 2 uger efter, at det af forlangt af kapitalejerne.

Efter de hidtil gældende regler i aktieselskabsloven må indkaldelsen ikke foretages før tidligst 4 uger forud for generalforsamlingen og skal ske senest 8 dage før denne. Den sidste frist kan i vedtægterne forlænges.

Efter de hidtidige regler for anpartsselskaber skal indkaldelse til generalforsamling ske senest 8 dage før generalforsamlingen, medmindre vedtægterne tillader en kortere frist.

Efter selskabsloven skal fristen forlænges fra 8 dage til 2 uger. Begrundelsen herfor er blandt andet, at en frist på 8 dage kan være meget kort varsel, især for udenlandske kapitalejere (anpartshaver eller aktionær), herunder at nå at blive registreret i ejerbogen efter at have fået kendskab til dagsordenen.

Offentliggjort d. 27. marts 2010

3. Mulighed for ny ledelsesstruktur

Som allerede nævnt skal der såvel i anpartsselskaber som aktieselskaber være en direktion. I aktieselskaber kan man herefter vælge mellem en bestyrelse eller et tilsynsråd. I anpartsselskaber behøver der ikke være andet og mere end en direktion.

Et tilsynsråd har ikke nogen ledelsesmæssige opgaver. I anpartsselskaber, hvor der udelukkende er etableret en direktion eller i anpartsselskaber og aktieselskaber, hvor der er etableret en direktion samt et tilsynsråd, er det direktionen, der har samtlige ledelsesbeføjelser og ansvar herfor. Den del af bestyrelsesarbejdet, der ikke omfatter kontrolfunktionen, skal altså såvel i aktieselskaber som anpartsselskaber fremover varetages af direktionen.

4. Større åbenhed om ejerforhold.

Er ejerandelen over 5 %, vil der fremover være større åbenhed om ejerforholdene til selskabet. Der oprettes et elektronisk ejerregister, hvor offentligheden har adgang.

5. Skærpet ansvar for ledelsen

Der er ikke selskabsloven fastsat nye og skærpede regler for ledelses ansvar – men: som omtalt i Spørg om Penge den 14. november 2009 er der vedrørende bestyrelsens forhandlingsprotokol (mødereferat for bestyrelsen) fastsat nogle detaljerede regler om udformningen af dette referat samt bilagsopbevaring, for – som det siges i lovens forarbejder – lettere at kunne gøre ansvar gældende over for bestyrelsesmedlemmer for undladelser. Selv om det ikke direkte fremgår af lovens forarbejder, må det samme selvsagt gælde for direktionen, der arbejder uden nogen bestyrelse.

Der er grund til endnu engang særligt at fremhæve, at hverken bestyrelsen, tilsynsråd eller direktioner uden bestyrelse kan henviser til, man ikke var klar over dette eller hint forhold. Disse organer har pligt til selv at definere, hvilke oplysninger, der er relevante for arbejdet, samt at sikre, at disse oplysninger tilflyder bestyrelsen, tilsynsrådet hhv. direktionen.

— o —